

SOU 2020:77 Ökat skydd och stärkt reglering på den omreglerade spelmarknaden (Fi2021/00300)

1 Sammanfattning

Spelinspektionen är i huvudsak positiv till Spelmarknadsutredningens förslag.

Spelinspektionen delar inte utredningens bedömning av myndighetens behov av ytterligare resurser med anledning av förslagen.

I övrigt har Spelinspektionen sammanfattningsvis följande synpunkter på förslagen.

- Kravet på tillstånd för spelprogramvara bör inte omfatta tillverkning.
- En definition av spelprogramvara i spellagen är nödvändig.
- Det behöver tydliggöras att 4 kap. 3 § spellagen (2018:1138) inte är tillämplig vid en ansökan om tillstånd till spelprogramvara.
- Ett tillstånd för spelprogramvara bör kunna ges för högst 10 år.
- Den som ansöker om tillstånd för spelprogramvara bör vara skyldig att utse en kontaktperson som Spelinspektionen kan kommunicera med under ansökningsförfarandet på samma sätt som gäller för den som ansöker om licens.
- Myndigheten är tveksam till utredningens bedömning att det finns skäl att ge myndigheten tillsammans med Folkhälsomyndigheten ett särskilt uppdrag att ta fram en riskklassificering av spel.
- Ett krav på särskild måttfullhet bör införas för marknadsföring av spel.
- Det behöver tydliggöras vilken myndighet som har tillsyn över specifika bestämmelser i 15 kap. spellagen.
- En helhetsöversyn av sanktionsbestämmelserna i spellagen och angränsade lagar bör göras.
- Spelinspektionen motsätter sig att det införs en förlustgräns om 5 000 kronor per vecka för spel på värdeautomater. Frågan om lämplig nivå på en förlustgräns bör utredas ytterligare. En sådan utredning bör avse

samtliga spelformer. En förlustgräns bör också kompletteras med obligatoriskt angivande av inloggningstid.

- Det är angeläget att åtgärder vidtas för en stärkt kreditprövning.
- Ett tillstånd för spelprogramvara som har gått ut bör gälla under tiden som myndigheten prövar en ansökan om förnyat tillstånd på samma sätt som föreslås gälla för licens.
- Möjligheten för den som har licens enligt 6 kap. spellagen att erbjuda bonus bör begränsas till att avse varor till ett visst högsta värde. Det bör också övervägas att begränsa undantaget på så sätt att det inte ska gälla för de spel som tillhandahålls online.

2 Spelinspektionens synpunkter

I det följande går Spelinspektionen igenom sina synpunkter på utredningens förslag. Spelinspektionen har inga synpunkter på utredningens överväganden i avsnitt 6 och 7 i betänkandet. I övrigt är myndigheten positiv till de förslag och överväganden som inte nämns nedan.

2.1 Åtgärder för att stänga ute olicensierat spel – avsnitt 7

2.1.1 Tillstånd för spelprogramvara – avsnitt 7.4

Spelinspektionen är positiv till införandet av ett tillståndskrav för hantering av spelprogramvara. Att den som har tillstånd till spelprogramvara inte får erbjuda tjänster till den som inte har nödvändig licens enligt spellagen kan antas öka kanaliseringen.

Spelinspektionen gör dock bedömningen att förslaget kommer att innebära högre kostnader för myndigheten än vad utredningen bedömt, se avsnitt 3.1 nedan. Spelinspektionen har också följande synpunkter på den närmare utformningen av förslagen.

2.1.1.1 Programvara och aktörer som ska omfattas – avsnitt 7.4.4

Spelinspektionen anser inte att det bör införas krav på tillstånd för den som *tillverkar* en spelprogramvara. Myndigheten delar utredningens uppfattning att det är viktigt att det inte ska vara möjligt för programvaruutvecklare att använda

olika mellanhänder för att kringgå kravet på tillstånd. Spelinspektionen ser dock inte denna potentiella risk som särskilt stor. Denna risk, som utredningen också nämner som skäl för förslaget, kan hanteras genom att kräva tillstånd för att tillhandahålla spelprogramvara, oavsett till vem programvaran tillhandahålls. Det behöver inte begränsas till att endast avse tillhandahållande till licenshavare. Den föreslagna lagtexten är inte heller begränsad till det utan avser all spelprogramvara som används vid tillhandahållande av onlinespel.

Myndigheten ser också praktiska svårigheter och oklarheter med ett krav på tillstånd för tillverkning. Det är till exempel oklart när kravet på tillstånd blir tillämpligt, dvs. är det redan krav på tillstånd vid det inledande arbetet med att tillverka en spelprogramvara? Programvaran används i det skedet inte vid tillhandahållande av onlinespel, vilket är en utgångspunkt i den föreslagna lagtexten. Vad gäller om den som har påbörjat tillverkning av en spelprogramvara ännu inte har bestämt sig för i vilka länder spelprogramvaran ska tillhandahållas? Det är också oklart hur ett sådant krav skulle förhålla sig till spellagens tillämpningsområde, som är begränsat till spel som *tillhandahålls* i Sverige. Om det införs ett krav på tillstånd för tillverkning behöver det tydliggöras i vilket skede och under vilka förutsättningar detta krav blir tillämpligt.

Utredningen anser inte att det bör införas en definition av spelprogramvara och anger som skäl att en särskild definition skulle öppna för kringgåenden. Vidare konstaterar utredningen att det kan finnas skäl för Spelinspektionen att ta fram ytterligare vägledning för att underlätta tolkningen. Spelinspektionen anser att övergripande definitioner bör finnas i lagen av rättssäkerhetsskäl. Det behöver vara tydligt för aktörerna när ett tillstånd krävs. Det är inte lämpligt att Spelinspektionen, som utredningen föreslår, genom vägledning utökar eller begränsar området som kräver tillstånd. Det är inte heller lämpligt att myndigheten genom föreskrifter begränsar eller utvidgar tillämpningsområdet. Myndigheten anser därför att en definition av spelprogramvara ska framgå av lagen. Vid framtagande av en sådan definition bör bland annat följande beaktas. Enligt utredningen bör med begreppet spelprogramvara avses sådan programvara som är designad för att särskilt användas vid licenspliktigt spel om pengar. Denna beskrivning är snarlik den definition av spelprogramvara som föreslogs i spellicensutredningen. I nu aktuell utredning anges vidare exempel på spelprogramvaror som bör omfattas av tillståndskravet. Bland annat anges

streaminglösningar för virtuella spelhändelser (t.ex. livekasino). Det kan enligt Spelinspektionen ifrågasättas om livekasino är en virtuell spelhändelse då själva spelet sker på fysiska spelbord.

2.1.1.2 Förutsättningar för tillstånd – avsnitt 7.4.5

Av utredningen framgår att motsvarande krav för tillstånd som vid ansökan om licens inte bedöms nödvändigt, och därmed behöver inte sökandens ledning och ägare prövas. Spelinspektionen delar den uppfattningen. Av 4 kap. 3 § spellagen följer att vissa krav i 4 kap. 1–2 §§ även gäller sökandens styrelse, ledning och ägare. För att det ska vara tydligt att 4 kap. 3 § inte ska tillämpas vid prövning av tillstånd för spelprogramvara bör det uttryckligen anges i den föreslagna 11 kap. 6 b § att 4 kap. 3 § inte ska tillämpas.

Spelinspektionen anser vidare att ett tillstånd till spelprogramvara bör kunna ges för längre tid än fem år. Den kontroll som görs vid en ansökan om tillstånd till spelprogramvara är begränsad och myndigheten ser inga risker med att tillståndet skulle gälla för en längre tid. Om en tillståndshavare visar sig olämplig, vilket framförallt torde bli fallet om tillståndshavaren tillhandahåller programvara till någon som saknar nödvändig licens, kan Spelinspektionen agera inom ramen för myndighetens tillsyn och återkalla tillståndet. Det finns därför enligt myndigheten inget behov av att pröva lämpligheten på nytt vart femte år varför en längre tillståndstid bedöms som mer kostnadseffektivt. Spelinspektionen bedömer att tio år kan vara en lämplig längsta tid.

Det bör införas ett krav på att den som ansöker om tillstånd ska utse en kontaktperson som Spelinspektionen kan kommunicera med under ansökningsförfarandet. Detta kan lämpligen göras genom att ändra 2 kap. 3 § spelförordningen (2018:1475) till att omfatta även ansökan om tillstånd för spelprogramvara.

2.2 Riskklassificering av spel – avsnitt 8

Spelinspektionen är tveksam till förslaget att myndigheten i samråd med Folkhälsomyndigheten bör ges i uppdrag att utarbeta en modell för riskklassificering av olika spelformer. Det är oklart för vilket ändamål riskklassificeringen ska tas fram och hur den ska förhålla sig till den riskhänsyn

som myndigheten tar idag vid bl.a. prioriteringar av tillsynsinsatser. För det fall regeringen väljer att gå vidare med förslaget behöver det därför tydliggöras ytterligare vad riskklassificeringen konkret syftar till och hur den ska användas i praktiken.

Riskklassificering av spel är redan i dag en naturlig del av Spelinspektionens verksamhet och det är redan väl känt att spelformer som karakteriseras av kort tid mellan insats, snabba spelomgångar, ljud- och ljuseffekter under spelet eller när spelet presenteras etc. har en hög riskpotential.¹ Alla åtgärder som myndigheten vidtar och som påverkar enskilda aktörer behöver vara proportionerliga och ändamålsenliga. För att kunna göra korrekta avvägningar är det därför helt nödvändigt att på olika sätt ta hänsyn till riskerna med olika spelformer. Riskerna med olika spelformer beaktas av myndigheten t.ex. vid prioriteringar av tillsynsinsatser, framtagande av föreskrifter och vägledning samt vid bedömningar av omsorgsplikten. I tillsynen kan en överträdelses allvarlighetsgrad delvis bero på riskerna med den specifika spelformen i förhållande till själva överträdelsen. Även utredningen använder en riskklassificering som grund för olika lagstiftningsförslag.

Det finns heller ingenting som hindrar Spelinspektionen och/eller Folkhälsomyndigheten från att vid behov ta fram ett särskilt dokument för riskklassificering. Det ligger också redan inom ramen för Folkhälsomyndighetens uppdrag att vid behov uppdatera myndighetens faktablad som redogör för hur myndigheten mäter riskpotential i ett spel. Det bör vara upp till myndigheterna att avgöra när och på vilket sätt ett sådant arbete bör prioriteras i förhållande till andra uppgifter.

Utredningen gör bedömningen att eventuella kostnader för uppdraget bör kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Spelinspektionen delar inte bedömningen, se avsnitt 3.3 nedan.

¹Folkhälsomyndigheten. (2020). Spelformer och risknivå - spelprevention.se (folkhalsomyndigheten.se).

2.3 Ytterligare begränsningar av marknadsföring av spel och en effektivare tillsyn – avsnitt 9

2.3.1 Bör ett krav på särskild måttfullhet införas? – avsnitt 9.9.2

Det är Spelinspektionens uppfattning att kravet på måttfullhet i spellagen bör ändras till särskild måttfullhet och att kravet bör gälla alla spelformer. Ett krav på särskild måttfullhet i marknadsföringen av spel skulle innebära ett högre konsumentskydd eftersom bedömningen då är mer restriktiv. Begreppet särskild måttfullhet förekommer också redan i annan lagstiftning såsom alkohollagstiftningen. På detta sätt skulle ett krav på särskild måttfullhet kunna antas leda till både ett bättre konsumentskydd och en ökad tydlighet i förhållande till dagens krav.

Det är logiskt att ha samma grundläggande krav på marknadsföringen av spel som på marknadsföring av alkohol utifrån att de risker som är förknippade med produkterna är likartade, vilket utredningen också nämner. Ett införande av krav på särskild måttfullhet skulle ge ett utökat konsumentskydd samtidigt som det för berörda aktörer är en förhållandevis liten begränsning i jämförelse med vad som gäller idag. De förtydliganden, i form av bl.a. krav på fakta och saklighet utan ovidkommande inslag, som utredningen anser skulle behöva göras om ett krav på särskild måttfullhet införs talar också i sig för att det bör införas ett sådant krav. Även det förhållandet att ett sådant krav kan antas kräva en större återhållsamhet för marknadsföring av bonusar och jackpottar talar för detta.

2.3.2 Bör Konsumentverket få tillgång till spellagens administrativa sanktioner? – avsnitt 9.12.1

Spelinspektionen anser att det finns starka skäl att göra en helhetsöversyn av sanktionsbestämmelserna i spellagen och angränsade lagar, däribland marknadsföringslagstiftningen. Spelinspektionen har tidigare skickat in en begäran om ändring i spellagen med anledning av diskrepansen mellan möjliga sanktionsavgifter vid överträdelser av penningtvättslagen och överträdelser av andra bestämmelser i spellagen.² Det är även en väldigt stor skillnad i sanktionsmöjligheterna vid en överträdelse av marknadsföringsbestämmelserna

² Se skrivelse till Finansdepartementet den 18 december 2019, Spelinspektionens ärende 19Si3360.

i 15 kap. spellagen och överträdelser av andra bestämmelser i spellagen, vilket också nämns i utredningen. Konsumentverket har vid överträdelser av bestämmelser i spellagen tillgång till framåtsyftande sanktioner medan Spelinspektionen kan använda sig av såväl framåtsyftande sanktioner som bakåtsyftande sanktioner där licenshavare kan åläggas att betala sanktionsavgifter uppgående till mycket höga belopp. Även om utredningens förslag om att vissa bestämmelser i 15 kap. spellagen ska kunna sanktioneras med marknadsstörningsavgift kommer skillnaderna mellan myndigheternas sanktionsmöjligheter vara fortsatt stora eftersom marknadsstörningsavgiften kan uppgå till max 10 miljoner kronor.

Sanktionsmöjligheterna vid överträdelse av bestämmelserna i 15 kap. spellagen sänder en olycklig signal till licenshavarna att överträdelser av vissa marknadsföringsbestämmelser i spellagen inte är att anse som lika allvarliga som överträdelser av andra bestämmelser i spellagen, trots att överträdelserna i sig utifrån spellagens övergripande syfte kan vara minst lika allvarliga som andra allvarliga överträdelser av spellagen. Mot bakgrund av detta och att det är viktigt att sanktionsavgifterna är effektiva, proportionerliga och avskräckande anser Spelinspektionen att en helhetsöversyn av sanktionsbestämmelserna behöver göras. Vid en sådan översyn finns det också anledning att titta närmare på vilka faktorer som ska beaktas vid olika ingripanden enligt 18 kap. 12 § spellagen. På andra områden där höga sanktionsavgifter kan meddelas är lagstiftningen mer vägledande, vilket är lämpligt när det handlar om straffliknande sanktioner.³

Spelinspektionen anser vidare att det bör framgå direkt av 18 kap. 1 § spellagen att Spelinspektionen inte har tillsyn över 15 kap. 1–3 §§, om det är lagstiftarens intention att endast Konsumentverket ska utöva tillsyn över de bestämmelserna. Utredningen anger att det lagtekniskt saknas hinder mot att Spelinspektionen ingriper mot överträdelser av 15 kap. 1–3 §§ spellagen. Samtidigt anför utredningen att det inte torde vara enligt lagstiftarens intentioner vid tillkomsten av bestämmelsen eftersom den hänvisning till marknadsföringslagen som görs i 15 kap. 4 § spellagen indikerar att marknadsföringslagens regelverk bör gälla vid överträdelser av 15 kap. 1–3 §§ spellagen. Om lagstiftaren inte vill att Spelinspektionen ska utöva tillsyn över 15 kap. 1–3 §§ spellagen bör det

³Se till exempel 15 kap. 1 b och c §§ lagen (2004:297) om bank och finansieringsrörelse.

enligt Spelinspektionen framgå tydligt av lagen. Det saknas skäl att ha ett delat tillsynsansvar över vissa bestämmelser om lagstiftarens vilja är att endast en myndighet ska utöva tillsyn och att ingripanden ska ske enligt en annan lag än spellagen. Det finns ingen anledning att i ett sådant fall överlåta till myndigheterna att komma överens om vem som ska bedriva tillsyn över vilka bestämmelser. I det aktuella fallet kan det dessutom få stora konsekvenser för tillsynsobjekten vilken myndighet som agerar och vilka sanktionsbestämmelser som tillämpas.

2.4 Värdeautomater – avsnitt 10

2.4.1 Överväganden och förslag – avsnitt 10.5

Spelinspektionen motsätter sig att det införs en förlustgräns som uppgår till 5 000 kronor i veckan vid spel på statliga värdeautomater. Frågan om införande av förlustgränser bör utredas ytterligare. En sådan utredning bör omfatta fler spelformer med hög risk och frågan om vad som är en lämplig nivå på sådana gränser för olika spelformer behöver belysas särskilt. Ett införande av förlustgränser bör också kompletteras med obligatoriskt angivande av gräns för inloggningstid.

Utredningens förslag ger intrycket att dagens reglering skulle tillåta att enskilda spelare gör förluster på över 20 000 kronor i månaden på en enskild spelform. Licenshavarna är dock redan idag inom ramen för omsorgsplikten skyldiga att motverka överdrivet spelande (14 kap. 1 § spellagen). Det innebär att det redan idag är ytterst tveksamt om licenshavare får tillåta spelare att spela bort så mycket pengar, eftersom de flesta inte har den möjligheten.⁴ En för hög förlustgräns vid spel på värdeautomater riskerar mot bakgrund av detta att få negativa konsekvenser för konsumentskyddet, särskilt om gränsen är så hög som 5 000 kronor i veckan. En för hög förlustgräns riskerar leda till att licenshavaren med hänvisning till gränsen vidtar färre åtgärder än idag för att skydda spelare. Spelinspektionen bedömer att den föreslagna förlustgränsen är för hög och att den därför skulle kunna bidra till en försämrad omsorgsplikt då

⁴ Medellönen i Sverige, 2019 var 35 300 kronor per månad före skatt, se [Medellöner i Sverige \(scb.se\)](https://www.scb.se/medellonen-i-sverige).

det finns en risk att bolag inte kommer vidta nödvändiga åtgärder inom ramen för omsorgsplikten så länge en spelare inte nått den maximala gränsen.

Spelinspektionen är mot bakgrund av det anförda negativt inställd till den föreslagna nivån på förlustgränsen, vilken behöver utredas ytterligare. En sådan utredning bör också ytterligare belysa frågan om möjligheten att införa motsvarande gränser för andra spelformer med hög risk, såsom t.ex. kommersiellt onlinespel.

Ett införande av obligatoriska förlustgränser bör enligt Spelinspektionen också kompletteras med en obligatorisk gräns för inloggningstid enligt nedan.

Utredningen behandlar vad den medicinska fakulteten vid Lunds universitet framförde i samband med införandet av den tillfälliga regleringen; nämligen att begränsningar av summor eller tid sannolikt är mest relevant för de spelformer som mest tydligt utmärks av kontrollförlust och beroenderisk. Mot bakgrund av detta, samt att det föreslagna förlusttaket är mycket högt och ska ses som ett komplement till andra spelansvarsåtgärder, anser Spelinspektionen att en förlustgräns, om den införs, bör införas tillsammans med fortsatta obligatoriska begränsningar av inloggningstiden i likhet med bestämmelserna i 5 § förordningen (2020:495) om tillfälliga spelansvarsåtgärder med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19. En bestämmelse om obligatoriskt angivande av inloggningstid skulle även kunna leda till ett snabbare genomslag för Spelpaus.se. Vid ny inloggning måste bolagen varje gång kontrollera om spelaren är avstängd via Spelpaus.se. Om även inloggningstiden skulle begränsas skulle det kunna medföra att spelare automatiskt loggas ut, eller själva loggar ut, ur spelssystemen oftare.

2.5 Andra åtgärder för att minska skadeverkningar av spel – avsnitt 11

2.5.1 Överväganden och förslag avsnitt 11.4

Enligt Spelinspektionen är det centralt ur ett konsumentskyddsperspektiv att kreditprövningen i Sverige ses över och stärks, om vi menar allvar med att komma till rätta med de negativa konsekvenserna som ett överdrivet spelande medför. Spelinspektionen bedömer att detta är en av de enskilt viktigaste

åtgärderna för att öka konsumentskyddet. En sådan åtgärd skulle dessutom få genomslag även på det olagliga spelet och därigenom stärka betydelsen av Spelpaus.se.

I utredningen anges ett antal förslag som lyfts fram av olika aktörer för att stärka de konsumentskyddande bestämmelserna i spellagen. Ett av dessa förslag är att licenshavare bör vara förbjudna att samarbeta med kreditföretag. Även om utredningen valt att inte föreslå några lagändringar i denna del vill myndigheten ändå poängtera att grundproblemet med att spelare spelar för lånade pengar är kreditgivningen som sådan, dvs. att lån ges till personer som använder pengar de inte har för att upprätthålla sitt spelande. Finansinspektionen har i sin konsumentskyddsrapport 2020 och 2021 uppmärksammat problemet med brister i kreditgivningen och föreslagit åtgärder.⁵ Spelinspektionen kan konstatera att frågan är central för att motverka de negativa effekterna av spel men myndigheten anser inte att problemet med kreditgivningen kan lösas genom ändringar i spellagen. Spelinspektionen ställer sig därför bakom Finansinspektionens förslag om en stärkt kreditprövning. Med en väl fungerade kreditprövning skulle överskuldssättningen som enskilda försätter sig i kunna undvikas och de negativa effekterna av spel begränsas. En sådan ordning skulle också motverka spel på olicensierade spelsidor eftersom en stärkt kreditprövning får effekt på spel generellt och inte enbart på lagligt spel. En spelare som till följd av spelproblem och därmed sammanhängande ekonomiska bekymmer har stängt av sig från spel via Spelpaus.se skulle vid en förstärkt och välfungerande kreditprövning förhindras att spela för lånade pengar även på olicensierade spelsidor Detta skulle på så sätt gynna kanaliseringen och betydelsen av Spelpaus.se.

2.6 Licensers giltighet vid prövning av förnyad licens – avsnitt 15

Spelinspektionen är positiv till förslaget att en licens ska fortsätta gälla under tiden som myndigheten prövar en ansökan om förnyad licens. Eftersom merparten av alla licenser löper ut samtidigt skulle det vara förknippat med stora svårigheter och risker för myndigheten och licenshavarna om denna

⁵ <https://www.fi.se/contentassets/981f109cb0f64d998a9c039426cf5d6a/konsumentskyddsrapport-2020b.pdf> och <https://www.fi.se/contentassets/f39ce8271c334ed9a0096071a2834d02/konsumentskyddsrapport-2021.pdf>

möjlighet inte införs. Spelinspektionen föreslår att bestämmelsen även ska gälla för tillstånd till spelprogramvara.

2.7 Anpassade regler om bonuserbjudanden – avsnitt 16

Spelinspektionen konstaterar att en bonus även vid spel på lotterier för allmännyttigt ändamål syftar till att locka spelare att börja spela eller att spela mer. Denna spelform är dock generellt sett mindre riskfylld ur spelansvarssynpunkt, varför Spelinspektionen inte motsätter sig förslaget att lotterier för allmännyttiga ändamål ska ges större möjligheter att erbjuda bonus. Möjligheten att erbjuda bonus bör dock begränsas. Den bonus som lämnas bör enligt Spelinspektionen endast få utgöras av varor samtidigt som det högsta tillåtna värdet av varje bonus bör regleras. Det bör också övervägas att begränsa undantaget på så sätt att det inte ska gälla för de spel som tillhandahålls online.

Även om "allmännyttiga spel" generellt sett är mindre riskfyllda finns det betydande skillnader i risk mellan de olika typer av spel som tillhandahålls med licens enligt 6 kap. spellagen. Spelinspektionen noterar att dessa skillnader i risk mellan till exempel onlinespel och landbaserade spel inte har beaktats i förslaget utan att samtliga aktörer med licens enligt 6 kap. föreslås undantas från bonusbestämmelserna, oavsett vilken typ av spel som tillhandahålls. Eftersom spel online har en högre risknivå bör det övervägas om undantaget inte ska gälla för den typen av spel.

Spelinspektionen delar utredningens uppfattning att det ligger nära till hands att anse att allmännyttans premier och rabatterade lotter faller in under begreppet bonus. Eftersom allmännyttans erbjudande av bonus enligt utredningen är konsumtionsdrivande torde det finnas vinster för allmännyttan att erbjuda dessa premier i en högre utsträckning. Det kan inte uteslutas att formerna för allmännyttans erbjudande av bonus över tid kan komma att förändras på ett sätt som inte är önskvärt. Om det är önskvärt att återställa det läge de allmännyttiga aktörerna hade innan spellagens ikraftträdande kan bestämmelsen om undantaget för allmännyttan avseende bonus utformas på det sättet att bonusen endast får utgöras av varor till ett visst begränsat värde, som t.ex. kan anges som en viss del av ett prisbasbelopp. Genom begränsningen skulle en eventuell önskad utveckling på bonusområdet för

allmännyttan motverkas och därmed bli kvar på de nivåer lagstiftaren hade för avsikt att bibehålla.

3 Konsekvenser – avsnitt 19

I Spelinspektionens budgetunderlag för åren 2022–2024 har myndigheten redogjort för myndighetens behov av resursförstärkning. Av budgetunderlaget framgår att Spelinspektionen behöver ytterligare resurser för att genomföra de uppgifter myndigheten har till följd av dagens lagstiftning. Spelinspektionens ekonomiska läge är alltså ansträngt och det är därför inte möjligt för myndigheten att utföra ytterligare arbetsuppgifter eller utöva tillsyn över ytterligare bestämmelser om det inte samtidigt tillskjuts medel för detta. Flertalet av de förslag som utredningen har innebär, om de genomförs, att myndigheten får nya uppgifter och uppdrag som kräver mer tillskott av resurser.

3.1 Tillstånd till spelprogramvara – avsnitt 19.2.1

Den prövning som ska göras vid en ansökan om tillstånd till spelprogramvara är inte lika omfattande som vid en ansökan om licens för spel. Myndighetens tidigare uppskattning av vad ansökningsavgiften bör uppgå till (30 000 kronor) är dock alldeles för låg. Detta motsvarar 20 timmar i handläggningstid. Spelinspektionen gör nu bedömningen att det kommer ta cirka 40 timmar att hantera en ansökan om tillstånd till spelprogramvara. För att täcka de kostnader som en prövning av tillstånd till spelprogramvara innebär behöver avgiften uppgå till 120 000 kronor.

Av utredningen framgår det att Spelinspektionen kan förvänta sig cirka 70 ansökningar om tillstånd från spelprogramvaruutvecklare. Spelinspektionen har tidigare angett att hanteringen av dessa ansökningar kommer ta en årsarbetskraft i anspråk. Vid denna uppskattning var tillsynen av dessa aktörer inte medräknad. Tillstånd för spelprogramvara innebär att Spelinspektionen får tillsyn över uppskattningsvis 70 nya bolag inom ett nytt område. Detta kommer att medföra fler frågor till myndigheten och behov av vägledning på olika sätt, samtidigt som myndigheten ska kontrollera aktörerna i myndighetsutövning. Fler beslut och mer tillsyn kommer också att medföra fler domstolsprocesser och ett utökat behov av systemstöd. Myndighetens tidigare uppskattning av resursåtgången är mot bakgrund av detta alldeles för låg. Myndigheten gör nu

bedömningen att arbetet med tillstånd för spelprogramvara och tillsynen av dessa aktörer kommer ta fem årsarbetskrafter i anspråk, vilket ger en ökad kostnad om cirka 4 000 000 kronor per år. Dessutom krävs en vidareutveckling av IT-stöd för handläggningen, vilket innebär en engångskostnad om cirka 300 000 kronor.

3.2 Främjandeförbudet – avsnitt 19.2.2

Spelinspektionen är positiv till införande av ett administrativt främjandeförbud. Eftersom Spelinspektionen avser att tillämpa bestämmelsen i sitt arbete mot olagligt spel kommer införandet av bestämmelsen också medföra ett utökat resursbehov. Det handlar främst om resurser för tillsyn och för efterföljande domstolsprocesser samt för utökat behov av informations- och samverkansinsatser. Tidigare erfarenheter från tillämpningen av främjandeförbudet i lotterilagen talar för att långdragna domstolsprocesser kan bli en följd av tillsyn inom detta område. Sammantaget bedömer Spelinspektionen att det behövs en årsarbetskraft till detta, motsvarande 800 000 kronor per år.

3.3 Riskklassificering av spel – avsnitt 19.3.1

Spelinspektionen konstaterar att det krävs resurser för att ta fram en riskklassificeringsmodell, i första hand i form av personal, men även i form av konsultstöd. Om modellen sedan ska användas i verksamheten kommer det sannolikt också krävas personal för bedömningen av enskilda spel. I och med att det inte är helt tydligt hur omfattande modellen ska vara och hur den ska användas till i praktiken är det dock svårt att uppskatta den exakta resursåtgången för detta. Myndigheten bedömer att det i vart fall kan antas att det kommer att krävas en halv årsarbetskraft, dvs. 400 000 kronor.

3.4 Övriga konsekvenser

Utredningen föreslår att Spelinspektionen ska få meddela föreskrifter om undantag från det bedömningsförfarande som avses i 16 kap. 3 § spellagen och i så fall föreskriva vilka andra bedömningsförfaranden som i stället ska gälla (se avsnitt 14). Spelinspektionen är positiv till förslaget men bedömer att det kommer vara nödvändigt för myndigheten att inhämta expertis som vi idag inte

har vad gäller det alternativa bedömningsförfarandet. Detta kan göras genom att anlita externa konsulter eller rekrytering, vilket är förenat med ytterligare kostnader. Exempelvis kan utfallstester i vissa fall kräva utlåtande från statistiker.

Detta beslut har fattats av Spelinspektionens styrelse Per Håkansson, ordförande, Camilla Rosenberg, generaldirektör, Håkan Wall, Madelaine Tunudd, Andreas Prochazka, Fredrik Holmberg och Doris Högne Rydheim. Vid den slutliga handläggningen medverkade också chefsjuristen Johan Röhr, avdelningschefen Patrik Gustavsson, avdelningschefen Hanna Abrahamsson och juristen Linda Sandblom, föredragande.

Camilla Rosenberg